

UDK 39

ISSN 0350-0322

ГЛАСНИК
ЕТНОГРАФСКОГ МУЗЕЈА

К Њ И Г А

67 - 68
2003–2004.

2004.

Вера Шарац-Момчиловић

ИНТЕРНАЦИОНАЛНИ МУЗЕЈ ВЕТРЕЊАЧА И ВОДЕНИЦА У ГИФХОРНУ

Интернационални музеј ветрењача и воденица у Гифхорну, јесте музеј под отвореним небом посвећен млиновима. Налази се у живописном северном предграђу градића Гифхорн, у близини града Волфсбурга у североисточној Немачкој, у области Доња Саксонија. Смештен је на реци Исе, на раскршћу два главна пута, *Пута соли* и *Пута жита*. За публику је отворен 1980. године. Власник музеја је господин Хорст Вробел, макетар (*Hobby Miller*).

Музеј се простире на имању од приближно 100 000 m² (7 хектара) значајки уређеног простора. Музејски комплекс је смештен на обалама речице Исе, у житним пољима Доње Саксоније, која краси неколико малих језера и канал који опасује цело имање. На имању је изграђено 13 оригиналних млинова из целе Европе: зграда Музеја, руска православна црква Св. Никола, импозантно и рустично здање Института *Мост* и неколико зграда у традиционалном стилу градње, пекара, Кућа ношњи, гостинска кућа, Кућа жита. Млинови, ветрењаче и воденице из источне Немачке, Холандије, Украјине, Француске, Шпаније, Португалије, са грчког острва Миконос, из Шкотске, из аустријске покрајине Тирол, названи су женским именима уобичајеним за земље из којих потичу (Ирена, Наташа, Викторија, Емануела...) . Сваки објект, ветрењача или воденица – осим механизма за млевење жита, има и одговарајући изложбени простор с пригодном изложбом о земљи из које је млин.

Средишњо место у музејском комплексу заузима зграда Музеја, у којој је и дом породице Вробел. У архитектонски атрактивном здању, налази се око 800 m² изложбеног простора, са сталном изложбеном поставком. Инвентивна поставка изложбе *Историјски развој млинова* приказује све могућне форме млинова, ветрењача и воденица, и представља интернационалну слику млинова из свих делова света. Приказана је ветрењача из Авганистана и Персије и ветрењача са Крита, ветрењача из Бесарабије и Одесе, као и млинови из других крајева Русије. Изложено је око 40 модела ветрењача, и, осим

једног изузетка, све представљају спољашњи изглед млинова. Код већине модела, могућно је притиском на дугме покренути крила ветрењаче. Готово све експонате израдио је господин Хорст Вробел својеручно. Аутор концепције и поставке изложбе је госпођа Розита Вробел.

Значајно место у простору *Интернационалног музеја ветрењача и воденица* у Гифхорну заузима руска православна црква *Св. Никола*. Смештена је на узвишењу у североисточном делу парка. У њеној непосредној близини је ветрењача *Наташа* из Украјине и зграда института *Мост*. Тај део парка пресецају канали. На једном од њих је живописни покретни дрвени мост, који се недељом спушта и омогућава посетиоцима да најпре оду у цркву, а потом у музејски простор. Посматрана из далека, црква Св. Николе са препознатљивим златним кубетима руске православне цркве, чини целокупни предео нестварним, дајући му препознатљив идентитет. Изграђена је према цркви из једног украјинског села недалеко од Кијева. Цркву је 1996. године освештао владика српске православне цркве господин Лаврентије. У доњем делу цркве је изложбени простор.

На питање шта Црква има заједничко са парком млинова, власник овог музеја под отвореним небом духовито одговара: „У нашој земљи као и у Русији, у једном селу чују се млин и црква. Обоје су за живот људи подједнако важни“.

Пекара ради у склопу Музеја од 1983. године. Смештена је у дрвеној кући изграђеној у традиционалном стилу градње Доње Саксоније. Пецива, неколико врста хлеба и две врсте колача, пеку мајстори пекари по старим рецептима, на традиционалан начин, у каменим пећима на дрва. При мешању се користи природни квасац. Печење у пећима се одвија пред очима посетилаца Музеја.

Кућа ношњи отворена је 1990. године. То је гарђевина ресторанског типа. У њој може да се поједе традиционално јело Доње Саксоније, кромпир чорба и колач (једноставни колач какав се недељом припремао у сеоским домаћинствима). Простор у Кући ношњи могућно је изнајмити за одржавање разних свечаности. У једном делу ресторана изложене су мушка и женска ношња. Кућа је изградјена у истом архитектонском стилу као и пекара. Може да прими око 500 људи.

Кућа жита је тип куће за становање. У њој је смештена богата колекција алкохолних пића добијених од житарица.

Гостинска кућа је зграда са више станова и у њој живе пекари и столари са својим породицама као и други који су неопходни за редовно одржавање Музеја. У овој кући су и собе у којима бораве гости и сарадници Музеја.

Интернационални институт *Мост*, за публику је отворен 2003. године. Настао је према замисли господина Хорста Вробела. Његов циљ је очување и неговање старих ручних заната, успостављање сарадње и преношење искустава између источних и западноевропских култура, уметника и занатлија.

Институт је смештен у рустичном здању, изграђеном од дрвета у духу руског градитељства. Замишљено је да у комфорно опремљеним становима

у здању бораве уметници из разних земаља, да се ту друже, размењују искуства, стварају и излажу своје рукотворине.

Изложба којом је отворен Интернационални институт *Мост* била је изложба Етнографског музеја Србије *Народна култура Срба крајем XIX и почетком XX века*.

Музеј је отворен за посетиоце од 15. марта до 31. октобра.

